

Ріка життя

Уласа Самчука

КЗ "Березнівська міська публічна бібліотека"

Березнівська центральна бібліотека

Ріка Життя

Уласа Самчука

**(біобібліографічна розвідка
до 120 річчя від дня народження)**

2025

УДК 016 : 821. 161. 2
Р 11

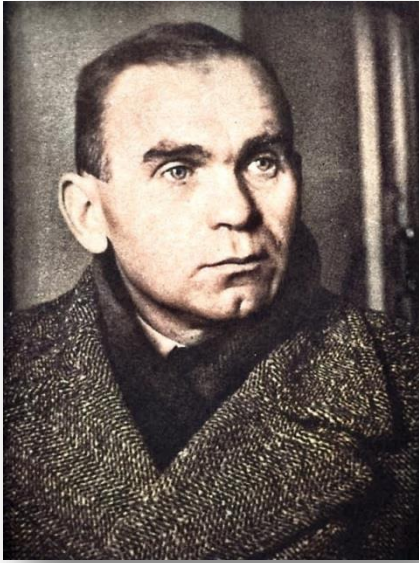
Ріка життя Уласа Самчука : біобібліографічна розвідка до 120 річчя з дня народження / Березнівська центральна бібліотека; укладачі О. І. Гурин, В. П. Гурин, Л. В. Андрощук. – Березне, 2025. – с. 20.

Біобібліографічна розвідка «Ріка життя Уласа Самчука» присвячений 120 річчю від дня народження Уласа Олексійовича Самчука, одного із видатних майстрів української прози ХХ століття.

Пропонуємо дізнатися якомога більше про світового класика, нехай біобібліографічна розвідка стане для вас віконечком у безмежний, прекрасний світ художніх творів справжнього майстра слова.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, краєзнавців, а також всіх, хто цікавиться життям і творчістю Уласа Самчука.

Біографічна довідка

*«Я не тому письменник українського народу,
що вмю писати.*

*Я тому письменник, що відчуваю обов'язок перед
народом.*

*Бог вложив у мої руки перо. Хай буде дозволено мені
використати його для доброго, для потрібного».*

Улас Самчук

20 лютого 2025 року українська культурна спільнота відзначає 120-річчя від дня народження Уласа Самчука – видатного українського письменника, публіциста, журналіста, громадського діяча, чия творча спадщина стала невід'ємною частиною національного літературного процесу ХХ століття.

1905 року 20 лютого у селі Дермань на Рівненщині в заможній селянській родині Олексія Антоновича й Настасії Улянівни Самчуків народився один з найвизначніших українських письменників ХХ століття Улас Самчук.

Історією та літературою Улас Самчук захопився з дитинства, тим більше що саме місце народження до цього спонукало – Дерманський монастир, настоятелем якого був свого часу відомий полеміст Мелетій Смотрицький, здавна був своєрідним інтелектуальним центром. Саме тут, в чотирикласовій вищепочатковій школі, що діяла при Дерманській Святофеодорівській учительській семінарії, розпочав 12-річний Улас навчання.

Пізніше була Кременецька українська мішана приватна гімназія імені Івана Стешенка. Про ці роки він зробив запис: *«... мені приємно ствердити, що Крем'янець був гідним місцем для мого юначого визрівання, так само, як і Дермань був щедрою колискою дитячих вражень. Ці місця сильно позначені печаттю духа давньої творчої культури і творять той клімат, в якому найкраще може розвинутих неспокійний інтелект, який чогось шукає і до чогось прагне».*

Перше оповідання Уласа Самчука «На старих стежках» з'явилося у 1926 році в журналі «Духовна Бесіда» у Варшаві, а з 1929 року почав постійно співробітничати з «Літературно-науковим вісником», «Дзвонами» (журнали виходили у Львові), «Самостійною думкою» (Чернівці), «Розбудовою нації» (Берлін), «Сурмою». У 1933-му народжується художньо-психологічна повість «Марія» – перший художній твір про злочин Голодомору (побачив світ у 1934 році у Львові).

У 1929 році Улас Самчук переїжджає до Праги, яка на той час була одним із центрів українського наукового та культурномистецького життя в еміграції, вступає до Українського вільного університету, входить до Студентської академічної громади. Плідно співпрацював з українськими часописами, став

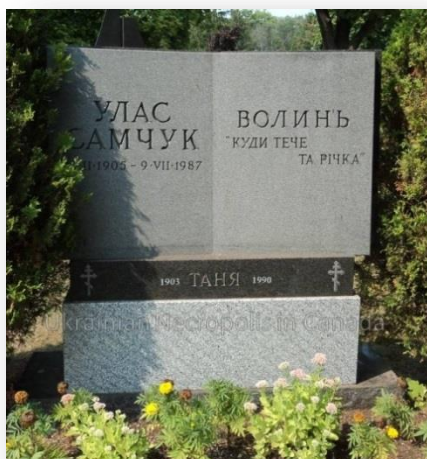
співавтором «Науково-літературного вісника» Дмитра Донцова – філософа, літературного критика і теоретика українського інтегрального націоналізму, познайомився з українськими митцями, що перебували в еміграції: Олександром Олесем, Оленою Телігою, Олегом Ольжичем, Олексою Стефановичем. «У житті кожної людини, – зазначав Самчук, – є час і місце, що творять вісь її буття. У моєму житті таким місцем була Прага». Саме там він визрів як письменник, пізнав людей однорідного мислення, і під їхнім впливом формувався не лише як митець, а й як політик-мислитель. «Я не належав до породи пристрасних політиків, але силою фактів був втягнутий в цю атмосферу молодих людей, яким здавалося все можливим і які майстрували фантастичні плани свого майбутнього», – писав Самчук

У 1941 року в складі однієї з похідних груп ОУН (мельниківців), у якій були також Олена Теліга, Олег Ольжич, Іван Рогач, Олег Штуль, перебрався через український кордон. Повернувся до Рівного, де очолив випуск газети «Волинь», яка скоро стала загальноукраїнською.

Письменник вважав, що в ті складні часи український народ не повинен бути «безсловесним» і має творити власне інформаційне поле. У «Волині» тоді ж працював молодший брат Симона Петлюри Олександр. В газеті друкувалися статті й вірші Євгена Маланюка, Олега Ольжича й Олени Теліги. Також Улас Самчук зорганізував у Рівному видання дитячого часопису «Орленя». Він писав статті, ризикуючи всім, навіть життям. За одну із статей «Так було – так буде», опубліковано 22 березня 1942 року німецька окупаційна влада заарештувала Самчука.

Після виходу із тюрми Улас Самчук практично був позбавлений можливості легально відстоювати свої політичні переконання. Після війни Улас Самчук емігрував і деякий час жив у Німеччині, був одним із засновників і головою літературної організації МУР (Мистецький український рух). Після переїзду до Канади у 1948-му році був засновником Організації українських письменників «Слово», Світового конгресу українців.

Улас Самчук – видатний майстер мистецької прози, відомий громадський діяч, вніс цінний вклад у розвиток української літератури. В 1980 році в місті Торонто висувався на отримання Нобелівської нагороди із літератури. Його перу належить більше 112 ідейно-програмових, критичних, політичних, літературних статей та 20 книжкових видань. Письменник помер 9 липня 1987 року. Похований на Українському цвинтарі святого Володимира у місті Оквілл, Канада.

Могила Уласа Самчука на цвинтарі Св. Володимира, місто Оквілл, Канада

Улас Самчук не дожив лише чотири роки до проголошення Незалежності України. Але до останнього подиху вірив: *«Ми вернемося в свою велику, вимучену, вистраждану землю предків. Не сьогодні, так завтра, не в цьому, так в іншому поколінні; вернемося не тільки як жива матерія, а і як живий дух, вернемося, і то передовсім в продовженні, як творчість»*

Творча діяльність

Своє перше оповідання – «На старих стежках» – Улас Самчук опублікував 1926-го року у варшавському журналі «Наша бесіда», став відомим як письменник у 30-х роках ХХ ст. завдяки трилогії «Волинь» і роману «Марія», який став першим художнім твором про Голодомор 1932–1933 років в Україні.

Перебуваючи на чужині, прозаїк болісно переживав розлуку з близькими для нього людьми. Саме туга за рідним краєм, батьківським домом, батьками, сестрою стали головним поштовхом і бажанням створити епічний, широко розгорнутий роман про людей, між якими він виріс, яких знав і любив. У трилогії «Волинь» письменник змалював понад 450 персонажів, серед яких були: селяни-хлібороби, поміщики, священики, панські приказчики, урядовці, солдати Першої світової війни, революційні матроси тощо з їхнім внутрішнім світом, почуттям, своєрідною психологією. Тобто, люди різних уподобань, зацікавлень, моральних і політичних поглядів, соціального і матеріального стану.

Письменник звеличив національно-визвольні змагання на Закарпатській Україні та Українську Повстанську Армію на Волині, змалював долі емігрантів, розкиданих війною по світах. Він писав: *«Я ставив і зараз ставлю собі досить, як на письменника, виразне завдання: хочу бути літописцем українського простору в добі, яку сам бачу, чую і безмежно переживаю»*. Один із найактивніших дослідників творчості письменника С. Пінчук зазначив: *«... подібний випадок у світовій літературі єдиний: це Гомер з його «Одіссеєю» та «Іліадою», а тому варто називати й Уласа Самчука Гомером України ХХ століття... Роман «Волинь» у 30-х роках висувався на здобуття Нобелівської премії, та автор не став лауреатом, бо твори письменників погромленого і пригнобленого народу виявились не конкурентоздатними не за мірою таланту, а через відсутність перекладів, відповідної їм реклами»*.

Роман «Марія» має конкретну присвяту: *«Матерям, які загинули голодною смертю на Україні в роки 1932–1933»* і підзаголовок: *«хроніка одного життя»*. Змальовуючи нелегке сирітське життя Марії – головної героїні твору, Улас Самчук наводить нас на думку, що подібною до її долі була історія України кінця ХІХ – початку ХХ століття, яка після поразок минулих віків залишилася сиротою, бідною вдовою на узбіччі світової історії.

Темами останніх книг Самчука є боротьба УПА на Волині (роман «Чого не гоїть вогонь», 1959) і життя українських емігрантів у Канаді («На твердій землі»,

1967). Переживанням Другої світової війни присвячені спогади «П'ять по дванадцятій» (1954) і «На білому коні» (1956). Сам Улас Самчук так коментував свою творчість: *«Я не тому письменник українського народу, що вмю писати. Я тому письменник, що відчуваю обов'язок перед народом. Бог вложив в мої руки перо. Хай буде дозволено мені використати його для доброго, для потрібного»*.

Загалом Самчук написав 11 романів, у яких намагався осмислити актуальні проблеми українства і ті виклики, з якими українцям довелося зіткнутися у ХХ столітті. Однією з головних тем, які порушував, була тема протистояння добра і зла.

На схилі років Улас Самчук мав намір написати ще одну велику епопею – «Дід Дніпро», у якій хотів показати тисячолітню історію України, розповідаючи про княжу, козацьку та сучасну добу. Але, не маючи змоги скористатися джерелами в Україні, цей намір письменник не здійснив. Роман «Ost» у 3-х томах (1948–1982) був висунутий співробітниками російського емігрантського журналу «Современник», з яким письменник активно співпрацював, на Нобелівську премію з літератури.

Ушанування пам'яті

У жовтні 1993 року в селі Тилявка Шумського району Тернопільської області відкрито літературно-меморіальний музей письменника У. Самчука.

У приміщенні колишньої учительської семінарії, де навчався У. Самчук (нині це Дерманський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-го ступеня – гімназія»), 12 лютого 1995 року було відкрито літературно-меморіальний музей Уласа Самчука.

Літературний музей Уласа Самчука діє також у місті Рівне.

Іменем Уласа Самчука названо вулиці в Луцьку, Білій Церкві, Рівному, Дубно, Мізочі, Крем'янці, Шумську, Тернополі.

Пам'ятники та меморіальні дошки на честь Уласа Самчука встановлено у Луцьку, Рівному, Здолбунові, Городоцькому районі Львівської області. Погруддя Самчука було відкрите 20 лютого 2005 року перед школою в Тилявці, у якій міститься меморіальний музей письменника.

У національній скаутській організації України «Пласт» був створений 33 курінь УПЮ імені Уласа Самчука.

Національний банк України випустив в обіг ювілейну монету «Улас Самчук».

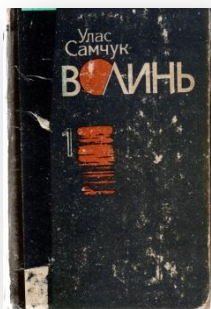
Життю та творчості Уласа Самчука присвячена книга Гаврила Чернихівського «Улас Самчук: сторінки біографії» (2005), що є першим ґрунтовним дослідженням про «українського Гомера ХХ століття», повість Ігоря Фарини «Пекуча чужина» (2005), твір Сергія Синюка «Улас Самчук: ескізи до творчого портрета» (2018).

Цікаві факти про Уласа Самчука

- Народився в родині заможних і працьовитих селян, Самчук ще з дитинства навчився цінувати землю. Улас був третім з п'ятьох дітей в родині.
- Перше оповідання “На старих стежках” письменник опублікував у 1926 році у варшавському виданні “Наша бесіда”.
- Над твором “Волинь” Улас Самчук працював протягом 7 років.
- Перший том “Волині”, що вийшов у Львові 1932 року, був першою друкованою книжкою письменника. Самчукові тоді було 27.
- У 1934 році за першу книжку трилогії “Куди тече та річка” – отримав літературну премію, присуджену Львівським товариством письменників і журналістів ім. Івана Франка.
- Улас Самчук і досі залишається маловідомим, бо радянська влада віднесла його до списку “українських буржуазно-націоналістичних письменників”, прославляючи тих, хто догоджав їй своїми пролетарсько-інтернаціоналістськими творами.
- Жоден навчальний заклад з різних причин йому закінчити не вдалося – він самотужки здобув освіту і непогано володів польською, німецькою, чеською мовами.
- У Празі Самчук прожив майже дванадцять років. Там він познайомився з Олегом Ольжичем, Оксаною Лятуринською, Олександром Олесем.
- Літератор є засновником і першим редактором газети “Волинь”, першого і найбільш популярного друкованого видання на окупованій гітлерівцями українській території. На сторінках газети редактор, не соромлячись, ділився власними думками про становище України того часу і необхідності боротися за краще майбутнє своєї нації і держави.
- У 1942 році його арештували, тому що німецька влада вважала його діяльність шкідливою. За нього заступився давній німецький знайомий і Самчуку дозволили писати в інформаційних німецьких виданнях на нейтральні теми. Згодом Улас Самчук виїхав з України, адже він розумів, що радянська влада його репресує.
- У 1945-1948 роках Улас Самчук перебував у спеціальних таборах для переміщених осіб.
- У 1948 році письменник виїхав до Канади, де і прожив до кінця життя. За океаном йому навіть доводилося мести вулиці, аби заробити на кусень хліба. Та попри негаразди, він усе своє життя писав. Чимало його творів мають мемуарний характер.
- Про те, що Улас Самчук великий письменник, свідчить подання його на отримання Нобелівської премії. На жаль, він не удостоївся її з банальної причини: не мав перекладів і проживав не у своїй державі...
- Письменник більшовицьку ідеологію категорично не сприймав. Тому творчість Самчука була під заборонаю в радянській Україні.

- Саме Улас Самчук вперше розповів всьому світу про боротьбу за незалежність України, яку вели бійці УПА, а також про Голодомор як засіб знищити українську націю за допомогою винищення сільського населення.
- У творах Самчука можна зустріти чимало критики на адресу українського народу. Він говорив, що власних талановитих людей українці цінувати не вміють: замість поваги і підтримки з боку народу знакові особистості отримують тільки брехню про себе, приниження і в кінцевому результаті виявляються відкинутими на узбіччя культурного життя.
- Самчук товаришував з Оленою Телігою. Після знайомства в Празі між молодими людьми виникла міцна дружба. Нерідко в своїх спогадах літератор пише про цю дивовижну жінку. Дружба тривала аж до самої смерті Теліги в окупованому фашистами Києві. Сміливість поетеси, її екзальтована натура і жіноча привабливість високо цінувалися Самчуком.
- З Оленою Телігою він працював у редакції газети "Волинь". Також там працював Олександр Петлюра (брат Симона Петлюри).
- Його роман "Марія" став першим твором про Голодомор.
- З своїх 82 років в Україні письменник прожив лише 22 роки, решту часу перебував за кордоном, але сумував за Батьківщиною дуже сильно.
- Своє рідне село Самчук вважав центром Всесвіту. Загальновідомо, що тільки людина, що сприймає свою батьківщину як центр усього світу, може стати дійсно видатним творцем.

Твори Уласа Самчука, які надійшли до бібліотеки

Самчук, Улас. Волинь : роман у трьох частинах. Том 1 / Улас Самчук. – Київ : Дніпро, 1993. – 574 с.

Роман-епопея "Волинь", найвизначніший твір цього автора, - це гімн волинській землі, народній моралі, високохудожні відображення складних, нерідко трагічних подій в Україні періоду першої світової війни, національно-визвольних подій та повоєнного часу.

До першого тому увійшли дві частини трилогії - "Куди тече та річка" та "Війна і революція".

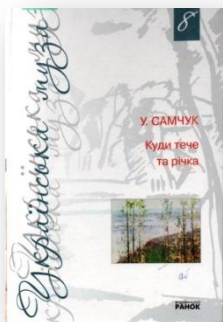

Самчук, Улас. Волинь : роман у трьох частинах. Том 2 / Улас Самчук. – Київ : Дніпро, 1993. – 574 с.

У третій частині епопеї розкривається драматичний конфлікт між поколіннями на тлі історичних змін 1920-х років. Головний герой, Володько Довбенко, нащадок селянського роду, прагне вирватися з традиційного середовища, щоб здобути освіту та пізнати світ за межами рідного села. Його бажання

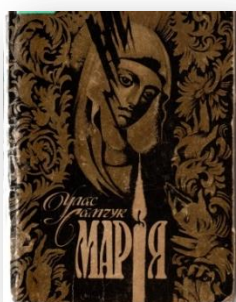
стикається з консерватизмом батька, який вбачає в цьому загрозу родинним кореням і землі.

Автор через історію Довбенків малює широку панораму життя волинського селянства: від важкої праці на землі до сутічок з політичними реаліями епохи. У творі зображено понад 450 персонажів — селян, священників, солдатів, інтелігентів, що втілюють різноманітність українського суспільства.

Самчук, У. Куди тече та річка / упоряд., передм. та прим. І. В. Немченка. – Харків: Ранок, 2009. – 288 с. – (Українська муза).

У книзі подано перший роман з видатної трилогії Уласа Самчука «Волинь» — «Куди тече та річка». Довколишній світ, що сприймається головним героєм твору Володьком Довбенком, промениться сяєвом казковості й добра, полонить величчю і красою природи. Твір, як то кажуть, читається на єдиному диханні, бо в ньому багато сонця, світла відчуттів святковості, повноти і радощів людського буття.

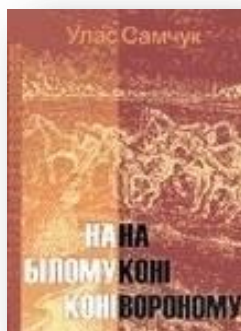

Самчук, Улас. Марія: хроніка одного життя : роман / Улас Самчук; підготовка тексту та післямова С. Пінчука. – Київ : Радянський письменник, 1991. – 190 с.

Роман Уласа Самчука "Марія" (1933) - перший в українській літературі художній твір про примусову колективізацію, так зване розкуркулення справжніх господарів землі, трудівників-хліборобів, про голодомор тридцять третього року. Написаний він у високому стилі хроніки життя жінки-селянки, яка мимохіть підноситься до символу України.

Помираючи голодною смертю, Марія пропускає через свою начеб просвітлілу на якийсь час свідомість всі радощі і болі свого страдницького життя. Подихом біблійних героїнь віє від цього пекучого твору, в якому всі дні життя Марії розгортається з неблаганною послідовністю агіографічного жанру.

Ця книжка перше знайомство читача з видатним українським прозаиком, який став класиком ще за життя.

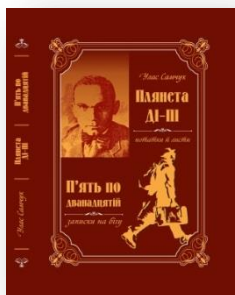
Самчук Улас. На білому коні. На коні вороному : спомини і враження ; У двох частинах / Улас Самчук. - Луцьк : Твердиня, 2007. - 424 с.

Видання присвячене століттю від дня народження Уласа Самчука. Спомини і враження у двох частинах. Друкується за виданням Товариства «Волинь», Вінніпег, 1990 рік. Ця книга – одне з небагатьох свідчень того, наскільки важко було представникам української інтелігенції перебувати в умовах окупації. Улас Самчук, як видно зі споминів, прагнув будь-якою

ціною зберегти свою людську і національну гідність і, будучи далеко за кордоном, зумів передати настрої земляків та неповторний менталітет свого краю.

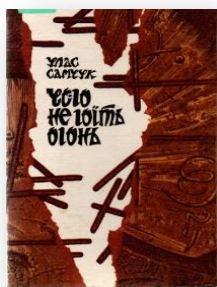
Персонажі та події не вигадані. Тут читач знайде багато знайомих імен: Олена Теліга, Євген Маланюк, Олег Ольжич...

Книга буде цікавою для українського читача, зокрема істориків, літераторів, для тих, хто не байдужий до питань національно-визвольної боротьби українців.

Самчук У. О. Планета ДІ-Ш: нотатки й листи ; П'ять по дванадцятій: записки на бігу / У. О. Самчук. — Острог : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2017. — 394 с.

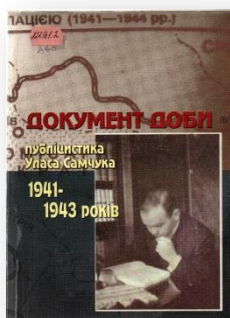
Ще один автобіографічний твір Самчука повоєнного періоду — «Планета ДІ-Ш». У ньому розповідається про долю українців із таборів переміщених осіб у Німеччині в 1945–1948 рр. Це оповідь про післявоєнну хвилю української еміграції, представники якої не хотіли жити в «радянському раю» і свідомо обрали для себе вільний світ. Звичайно, дорога в цей світ для них була нелегкою. Нелегким було й життя в таборах для переміщених осіб. Але навіть у непростих таборових умовах були українці, які знаходили сили займатися питаннями мистецтва, творити далеко за межами України українську культуру. Серед них був і Улас Самчук — один із організаторів МУРу (Мистецького Українського Руху).

Самчук, Улас. Чого не гоїть огонь / Улас Самчук. – Київ : Український письменник, 1994. – 233 с.

Роман "Чого не гоїть огонь" - про діяльність одного із загонів Української Повстанської Армії, який до останку боровся за незалежність України, боровся із німецькими окупантами, і з російсько-більшовицьким тоталітаризмом.

Про У. О. Самчука

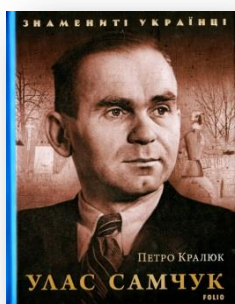

Дем'янчук Г. Воскреслі для життя : літературні силуети / Г. С. Дем'янчук. - Рівне : Оріана, 1998. - 120 с. : фото.

Документ доби: публіцистика Уласа Самчука 1941–1943 років / упорядник А. Жив'юк. – Рівне : ВАТ Рівненська друкарня, 2008. – 456 с. : іл.

Книга публіцистики Уласа Самчука включає передовиці, репортажі, фейлетони, опубліковані ним у газеті "Волинь" та інших легальних українських часописах періоду німецької окупації 1941-1943 років. Фактично це є завершений журналістсько-мистецький і джерельний комплекс, який складає суттєву, яскраво і, в той же час, контрверсійну частину творчого доробку письменника, та має безсумнівну документальну вартість для поглиблення і неупередженого вивчення подій Другої світової війни. Видання містить вступну статтю, які пропонується начерк портрета Уласа Самчука, як редактора газети "Волинь" і співробітника німецького пресового агентства, інтер'єрі під окупаційного Рівного - столиці рейхскомісаріату "Україна".

Для дослідників, викладачів, студентів, учнів, усіх зацікавлених історій України.

Кралюк П. Улас Самчук / П. Кралюк. - Харків : Орбіта, 2023. - 128 с. : фот.

Один з найвизначніших українських письменників Улас Самчук народився 1905 року. Творчість його була широко відома в українській діаспорі, а на початку ХХІ століття нарешті почала повертатися на батьківщину. Недарма зарубіжні дослідники називали його «українським Гомером», вказуючи, що він відкрив світові досі невідому Україну. Самчук є автором шістнадцяти романів, серед яких трилогія «Волинь», «Гори говорять», «Марія», «Юність Василя Шеремети», «Чого не гоїть огонь» та багатьох інших, низки повістей, оповідань і статей. Він одним з перших розповів світові про трагедію Голодомору 1932—1933 рр. У 1980-х роках навіть йшлося про висунення Уласа Самчука на Нобелівську премію, але, на жаль, справу так і не було довершено...

Нагорна І. У дні виняткового часу : просвітницько-духовна та культ. діяльн. Уласа Самчука в рівнен. період його життя і творч. (1941-1943 роки) / І. Нагорна. - Рівне : Азалія, 2008. - 54 с. : фото. - (Бібліотечка Літературного музею У. Самчука в Рівному).

У творчій розвідці зроблено спробу висвітлити просвітницько-духовну та культурну діяльність Уласа Самчука в рівненський період його життя та творчості (1941-1943 роки).

Неблудний син Великої Волині: спогади та матеріали про У.Самчука / упоряд. І.Нагорна. - Рівне : Азалія, 2008. - 107 с. : фото. - (Бібліотечка Літературного музею У. Самчука в Рівному).

У збірнику представлено спогади сучасників, фото і матеріали про видатного письменника Уласа Самчука, зокрема про рівненський період його життя та діяльності

Боровець Б Історія одного автографа Уласа Самчука / Б Боровець // Надслучанський вісник : Громадсько-політична газета. - 2006. - **№111/112/ 25 листопада**. - С. 3.

Бризгун - Соколик О. Улас Самчук в Україні [та Рівненщині] / - Соколик О. Бризгун // Вісті Рівненщини : Газета обласної Ради. - 2008. - **№7/15 лют./**. - С. 12.
Видання творів Уласа Самчука на Рівненщині

Жив'юк А. Улас Самчук та його "Волинь" / А. Жив'юк // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2013. - **№6/15 лют./**. - С. 7.
Життєвий і творчий шлях Уласа Самчука

Куц А. Палити серце в хуртовині сніжній / А. Куц // Надслучанський вісник : Березнівська районна газета. - 2021. - **№ 31/5 серп./**. - С. 3.
Про перебування на Рівненщині письменників Олени Теліги та Уласа Самчука (1941 р.).

Мазаний В. "Марія" Уласа Самчука для Канади / В. Мазаний // Вільне слово : Громадсько-політична газета. - 2021. - **№ 48/25 листоп./**. - С. 16.
Про історію створення англomовної версії роману про голодомор "Марія" Уласа Самчука в 1949 році. Нині уривок з даного роману англійською мовою вишила сучасна рівненська письменниця, народна майстриня Олена Медведєва.

Мазаний В. "Космічний" ... похресник Уласа Самчука із NASA [Текст] / В. Мазаний // Вільне слово : Громадсько-політична газета. - 2022. - **№ 1/1 січ./**. - С. 13.

Дослідник творчості рівненського письменника Уласа Самчука Віктор Мазаний виявив, що у США проживає похресник класика української літератури Уласа Самчука, Теодор Костюк, астрофізик, головний науковець дослідницьких програм Центру космічних польотів NASA.

Маключенко В. Не хлібом єдиним / В. Маключенко // Вісті Рівненщини : Газета обласної Ради. - 2020. - **№ 29/24 лип./**. - С. 1.

Про Уласа Самчука, уродженця села Дермань Рівненської області, його творчу і культурну діяльність

Нагорна О. Міністр культури Самчук / О. Нагорна // Вісті Рівненщини : Газета обласної Ради. - 2016. - **№5/5 лют./**. - С. 14.

Про зустрічі письменника Уласа Самчука з відомими особами України

Нагорна О. Послідовний державник Улас Самчук / О. Нагорна // Літературна Україна : газета письменників України. - 2016. - №6. - С. 7.

Нагорна І. Ще одна грань діяльності Самчука / І. Нагорна // Голос України. - 2016. - №22/6 лют./ - С. 10.

Не все одно, як розмовлять і як молиться / підгот. М. Антонюк // Надслучанський вісник : Березнівська районна газета. - 2024. - N 4/25 січ./ - С. 5.

Про Уласа Самчука, уродженця села Дермань, що у Рівненському районі, його творчу, культурну та національно-просвітницьку діяльність.

Панчук Д. Три музи Уласа Самчука [- українського письменника, уродженця Дерманя Здолбунівського району] / Д. Панчук // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2007. - №6/9 лют./ - С. 10.

Панчук Д. Три музи Уласа Самчука [- українського письменника, уродженця села Дермань Здолбунівського району] / Д. Панчук // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2007. - №7/16 лют./ - С. 10. - Закінчення. Поч. у №6.

Подвиженний О. Європейське "ЕГо" Уласа Самчука / О. Подвиженний // День : всеукраїнська газета. - 2017. - №158/159. - С. 11.

Рівненська "Просвіта" перевидала роман Уласа Самчука "Кулак" // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2010. - №7/19 лют./ - С. 9.

Радчик Р. В. Наближається 1000 номер новітньої "Волині" : Улас Самчук як редактор газети "Волинь" / Р. В. Радчик // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2010. - №37/24 верес./ - С. 1,6.

Степанишин С. Гомер з Волині: До 101 річниці зід дня народження Уласа Самчука [- українського письменника, нашого земляка] / С. Степанишин // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2006. - №7/17 лют./ - С. 21.

Степанишин С. Улас Самчук: письменник, публіцист, патріот / С. Степанишин // ВОЛИНЬ : Обласний народний часопис. - 2011. - №6/18 лют./ - С. 7.

Ужвін М. На дерманському Запоріжжі / М. Ужвін // Вісті Рівненщини : Газета обласної Ради. - 2013. - №29/19 лип./ - С. 14.

Частина села Дермань Здолбунівського району під назвою Запоріжжя в творчості Уласа Самчука, який тут народився

Хопта С. Гомер української літератури ХХ століття / С. Хопта // Дніпро : літературно-художній журнал. - 2010. - №2. - С. 131.

Віртуальні ресурси

Улас Олексійович Самчук : проза : Волинь; Гори говорять; Крути; Марія; На твердій землі; Нарід чи чернь?; Чого не гоїть огонь [Електронний ресурс]. // Публічна електронна бібліотека української літератури : сайт. – Режим доступу : http://ukrlit.org/samchuk_ulas_oleksiiovych. - (Дата звернення 18.02.2025) . – Назва з екрана.

Самчук Улас : Волинь; Гори говорять; Планета Ді-Пі; Марія; На твердій землі; Нарід чи чернь?; Чого не гоїть огонь; Морозів хутір; Темнота [Електронний ресурс]. // Бібліотека української літератури : сайт. – Режим доступу : <https://www.ukrlib.com.ua/search>. - (Дата звернення 18.02.2025) . – Назва з екрана.

Самчук Улас Олексійович [Електронний ресурс]. // Вікіпедія : сайт. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>. - (Дата звернення 18.02.2025) . – Назва з екрана.

Жив'юк А.А., Комаренко Т.О. Самчук Улас Олексійович [Електронний ресурс] //Енциклопедія історії України : сайт. – Режим доступу: <http://resource.history.org.ua/>. - (Дата звернення 18.02.2025) . – Назва з екрана.

Ребрик А. Улас Самчук : хто ви такі – українці? [Електронний ресурс] / А. Ребрик // Карпатська Україна : сайт. – Режим доступу : <https://1939.in.ua/general/ulas-samchuk-khto-vy-taki-ukraintsi/> . - (Дата звернення 18.02.2025). – Назва з екрана.

Сопіга С. Актуальний сьогодні Улас Самчук [Електронний ресурс] / С. Сопіга // Видавничий дім «ОГО» : сайт.– Режим доступу : <https://ogo.ua>. – (Дата звернення 18.02.2025) . – Назва з екрана.

Пам'ятає рідна сторона

Пам'ятник Уласу Самчуку м.Здолбунів

Пам'ятник Уласу Самчуку с.Тилявка

Меморіальна дошка Уласу Самчуку, яка розміщена на фасаді Дерманської гімназії

Пам'ятник Уласу Самчуку на театральному майдані в Рівному.

*На відкритті пам'ятника
Уласу Самчуку
у Рівному*

Ясна, як світ, і темна, як могила,
Центр центрів на землі - його Волинь
Йому одвічним журавлем сурмила:
Хоч мрією, хоч спогадом прилинь!
На білому коні чи вороному -
Він все одно її кровинка-син.
Отож незрадно кликала додому
І слала журавля в небесну синь.
Десь чужина йому тернила долю,
Та він Вітчизні думи присвятив,
Він чесно ніс волинську вольну волю
В душі одвертій крізь чужі світи.
І от звершилось: сурми журавлині
Докликалися, сталося таки -
Неблудний син Великої Волині
У рідний край вернувся на віки!

Євген Шморгун

Марка України 2005р

Ювілейна монета "Улас Самчук"

